

Pokyny

Pokyny č. 3/2018 k místní působnosti nařízení GDPR (článek 3)

verze 2.1

12. listopadu 2019

Historie verzí

verze 2.1	7. ledna 2020	Změna ve formátování
verze 2.0	12. listopadu 2019	Přijetí pokynů po veřejné konzultaci
verze 1.0	pátek 16. listopadu 2018	Přijetí pokynů k veřejné konzultaci

Obsah

Úvod	4
1 Použití kritéria provozovny – čl. 3 odst. 1	5
2 Použití kritéria zaměření – čl. 3 odst. 2	13
3 Zpracování na místě, kde se právo členského státu uplatňuje na základě mezinárodního práva veřejného	22
4 Zástupce správců nebo zpracovatelů, kteří nejsou usazeni v Unii	23

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů

s ohledem na čl. 70 odst. 1 písm. e) nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679/EU ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES,

PŘIJAL TYTO POKYNY:

ÚVOD

Místní působnost obecného nařízení o ochraně osobních údajů¹ (dále jen „nařízení GDPR“ nebo „nařízení“) je stanovena v článku 3 nařízení a představuje významný vývoj v právu EU v oblasti ochrany údajů ve srovnání s rámcem vymezeným směrnicí 95/46/ES². Nařízení GDPR zčásti potvrzuje rozhodnutí, která učinil normotvůrce EU a Soudní dvůr Evropské unie v souvislosti se směrnicí 95/46/ES. Byly však zavedeny důležité nové prvky. Co je nejdůležitější, hlavním cílem článku 4 směrnice bylo stanovit, které vnitrostátní právo členského státu je použitelné, zatímco článek 3 nařízení GDPR definuje místní působnost přímo použitelného textu. Ačkoli článek 4 směrnice odkazoval na „používání prostředků“ na území Unie jako základ pro uvedení správců, kteří „nejsou usazeni na území Společenství“ v oblasti působnosti práva EU v oblasti ochrany údajů, není tento odkaz uveden v článku 3 nařízení GDPR.

Článek 3 nařízení GDPR odráží záměr normotvůrce zajistit komplexní ochranu práv subjektů údajů v EU a vytvořit v kontextu celosvětových toků údajů rovné podmínky pro společnosti působící na trzích EU.

Článek 3 nařízení GDPR definuje místní působnost nařízení na základě dvou hlavních kritérií: kritéria „provozovny“ podle čl. 3 odst. 1 a kritéria „zaměření“ podle čl. 3 odst. 2. Je-li splněno jedno z těchto dvou kritérií, použijí se příslušná ustanovení nařízení GDPR na příslušné zpracování osobních údajů dotýčným správcem nebo zpracovatelem. Kromě toho čl. 3 odst. 3 potvrzuje použití nařízení GDPR na zpracování osobních údajů tam, kde se právo členského státu uplatňuje na základě mezinárodního práva veřejného.

Prostřednictvím společného výkladu úřady pro ochranu údajů v EU mají tyto pokyny zajistit jednotné uplatňování nařízení GDPR při posuzování toho, zda konkrétní zpracování správcem nebo zpracovatelem spadá do oblasti působnosti nového právního rámce EU. V těchto pokynech Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (dále jen „EDPB“) stanoví a vyjasňuje kritéria pro určení uplatnění místní působnosti nařízení GDPR. Tento společný výklad je rovněž zásadní pro správce a zpracovatele jak v rámci EU, tak mimo ni, aby mohli posoudit, zda se musí při dané činnosti zpracování řídit nařízením GDPR.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Jelikož správci nebo zpracovatelé, kteří nejsou usazeni v EU, ale provádějí činnosti zpracování spadající do působnosti čl. 3 odst. 2, jsou povinni jmenovat zástupce v Unii, objasní tyto pokyny rovněž postup jmenování tohoto zástupce podle článku 27 a jeho odpovědnost a povinnosti.

EDPB jako obecnou zásadu uvádí, že pokud zpracování osobních údajů spadá do místní působnosti nařízení GDPR, vztahují se na takové zpracování všechna ustanovení tohoto nařízení. Tyto pokyny upřesní různé scénáře, které mohou nastat, v závislosti na typu činností zpracování, subjektu, který tyto činnosti zpracování provádí, nebo místa, kde se tyto subjekty nachází, a uvedou podrobnosti k ustanovením použitelným v jednotlivých situacích. Je tudíž nezbytné, aby správci a zpracovatelé, zejména ti, kteří nabízejí zboží a služby na mezinárodní úrovni, provedli důkladné a konkrétní posouzení svých činností zpracování s cílem určit, zda související zpracování osobních údajů spadá do oblasti působnosti nařízení GDPR.

EDPB zdůrazňuje, že cílem uplatňování článku 3 je určit, zda do oblasti působnosti nařízení GDPR spadá spíše konkrétní činnost zpracování než určitá osoba (právnícká nebo fyzická). V důsledku toho může určité zpracování osobních údajů správcem nebo zpracovatelem spadat do oblasti působnosti nařízení, zatímco jiné zpracování osobních údajů týměž správcem nebo zpracovatelem nemusí, a to v závislosti na činnosti zpracování.

Tyto pokyny, původně přijaté EDPB dne 16. listopadu, byly předloženy k veřejné konzultaci od 23. listopadu 2018 do 18. ledna 2019 a byly aktualizovány s ohledem na obdržené příspěvky a zpětnou vazbu.

1 POUŽITÍ KRITÉRIA PROVOZOVNY – ČL. 3 ODS. 1

Čl. 3 odst. 1 nařízení GDPR stanoví, že „nařízení se vztahuje na zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v Unii bez ohledu na to, zda zpracování probíhá v Unii či mimo ní“.

Čl. 3 odst. 1 nařízení GDPR odkazuje nejen na provozovnu správce, ale i na provozovnu zpracovatele. V důsledku toho se na zpracování osobních údajů zpracovatelem může právo EU vztahovat i na základě toho, že zpracovatel má provozovnu nacházející se v EU.

Čl. 3 odst. 1 zajišťuje, aby se nařízení GDPR vztahovalo na zpracování prováděné správcem nebo zpracovatelem v souvislosti s činnostmi provozovny tohoto správce nebo zpracovatele v Unii bez ohledu na skutečné místo zpracování. EDPB proto doporučuje trojí přístup při určování toho, zda zpracování osobních údajů spadá do oblasti působnosti nařízení GDPR podle čl. 3 odst. 1.

Následující oddíly objasňují uplatňování kritéria provozovny jednak tím, že zohledňují definici „provozovny“ v EU ve smyslu práva EU v oblasti ochrany údajů, zadruhé tím, že zkoumají, co se rozumí „zpracováním v souvislosti s činnostmi provozovny v Unii“, a konečně potvrzením, že se nařízení GDPR bude uplatňovat bez ohledu na to, zda zpracování prováděné v souvislosti s činnostmi této provozovny probíhá v Unii.

a) „Provozovna v Unii“

Před zvážením, co je míněno „provozovnou v Unii“, je nejprve nutné určit, kdo je správcem nebo zpracovatelem dané činnosti zpracování. Podle definice uvedené v čl. 4 odst. 7 nařízení GDPR se správcem rozumí „fyzická nebo právnícká osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů“. Zpracovatelem podle čl. 4 odst. 8 nařízení GDPR je „fyzická nebo právnícká osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo

jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce“. Jak bylo stanoveno v příslušné judikatuře Soudního dvora EU a v předchozím stanovisku pracovní skupiny zřízené podle článku 29³, určení toho, zda je subjekt správcem nebo zpracovatelem pro účely práva EU v oblasti ochrany údajů, je klíčovým prvkem při posuzování, zda se na dotčené zpracování osobních údajů uplatňuje nařízení GDPR.

Ačkoli v čl. 4 odst. 16 je definován pojem „hlavní provozovna“, nařízení GDPR nedefinuje pojem „provozovna“ pro účely článku 3⁴. 22. bod odůvodnění⁵ však upřesňuje, že *[p]rovozovna předpokládá účinný a skutečný výkon činnosti prostřednictvím stálého zařízení. Právní forma této provozovny, ať již jde o pobočku, nebo dceřinou společnost s právní subjektivitou, není v tomto ohledu rozhodujícím faktorem“.*

Toto znění je totožné se zněním uvedeným v 19. bodě odůvodnění směrnice 95/46/ES, na něž se odkazuje v několika rozsudcích Soudního dvora EU, které rozšiřují pojetí pojmu „provozovna“, jež vylučuje jakýkoliv formalistický přístup, podle něhož je podnik usazen výlučně v místě, v němž je zapsán⁶. Soudní dvůr EU ve skutečnosti rozhodl, že pojem „provozovna“ zahrnuje jakoukoliv efektivní a skutečnou činnost, i minimální, vykonávanou prostřednictvím stálého zařízení⁷. Aby bylo možné určit, zda má subjekt usazený mimo Unii provozovnu v členském státě, musí být s ohledem na zvláštní povahu hospodářských činností a poskytování dotčených služeb vzaty v úvahu jak míra stability zařízení, tak efektivní výkon činností v tomto členském státě. To platí obzvláště pro podniky, které nabízejí služby výlučně prostřednictvím internetu⁸.

Prahová hodnota pro „stálé zařízení“⁹ může být ve skutečnosti poměrně nízká, pokud je základem činností správce poskytování služeb on-line. V důsledku toho může být za určitých okolností přítomnost jediného zaměstnance nebo zástupce subjektu ze třetí země v Unii dostatečná k tomu, aby představovala stálé zařízení (představující „provozovnu“ pro účely čl. 3 odst. 1, pokud tento zaměstnanec nebo zástupce jedná s dostatečnou mírou stability. Naopak, pokud je zaměstnanec usazen v EU, avšak zpracování není v souvislosti s činnostmi tohoto zaměstnance nacházejícího se v EU prováděno v Unii (tj. zpracování souvisí s činnostmi správce mimo EU), pouhá přítomnost zaměstnance v EU nepovede k tomu, že toto zpracování bude spadat do oblasti působnosti nařízení GDPR. Jinými slovy, pouhá přítomnost zaměstnance v EU není sama o sobě dostačující k tomu, aby vedla k uplatnění nařízení GDPR, jelikož pro to, aby dotčené zpracování spadalo do oblasti působnosti tohoto nařízení, musí být rovněž prováděno v souvislosti s činnostmi zaměstnance nacházejícího se v EU.

Skutečnost, že subjekt ze třetí země odpovědný za zpracování údajů nemá v členském státě pobočku nebo dceřinou společnost, nebrání tomu, aby tam měl provozovnu ve smyslu práva EU v oblasti

³ G 29 WP169 – stanovisko č. 1/2010 k pojmům „správce“ a „zpracovatel“, přijaté dne 16. února 2010 a revidované EDPB.

⁴ Definice „hlavní provozovny“ je důležitá zejména pro účely určení příslušnosti dotčených dozorových úřadů podle článku 56 nařízení GDPR. Viz pokyny pracovní skupiny zřízené podle článku 29 pro určení vedoucího dozorového úřadu správce nebo zpracovatele (16/EN WP 244 rev.01) – schválené EDPB.

⁵ 22. bod odůvodnění nařízení GDPR: *„Jakékoliv zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v Unii by mělo být prováděno v souladu s tímto nařízením bez ohledu na to, zda samotné zpracování probíhá v Unii nebo mimo ni. Provozovna předpokládá účinný a skutečný výkon činnosti prostřednictvím stálého zařízení. Právní forma této provozovny, ať již jde o pobočku, nebo dceřinou společnost s právní subjektivitou, není v tomto ohledu rozhodujícím faktorem.“*

⁶ Viz zejména *Google Spain SL, Google Inc. proti AEPD, Mario Costeja González (C-131/12)*, *Weltimmo proti NAIH (C-230/14)*, *Verein für Konsumenteninformation proti Amazon EU (C-191/15)* a *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16)*.

⁷ Weltimmo, bod 31.

⁸ Weltimmo, bod 29.

⁹ Weltimmo, bod 31.

ochrany údajů. Ačkoli je pojem „provozovna“ široký, není neomezený. Nelze dospět k závěru, že subjekt ze třetí země má provozovnu v Unii jen z toho důvodu, že internetová stránka dotyčného podniku je v Unii přístupná¹⁰.

Příklad č. 1: Automobilová společnost se sídlem v USA má v Bruselu pobočku ve svém plném vlastnictví, která dohlíží na všechny činnosti společnosti v Evropě, včetně marketingu a reklamy.

Belgická pobočka může být považována za stálé zařízení, které vykonává účinné a skutečné činnosti s ohledem na povahu hospodářské činnosti vykonávané automobilovou společností. Belgická pobočka by proto mohla být jako taková považována za provozovnu v Unii ve smyslu nařízení GDPR.

Jakmile se dojde k závěru, že správce nebo zpracovatel je usazen v EU, měla by následovat konkrétní analýza, která by měla určit, zda je dané zpracování prováděno v souvislosti s činnostmi této provozovny, aby bylo možné určit, zda se použije čl. 3 odst. 1. Pokud správce nebo zpracovatel usazený mimo Unii vykonává „efektivní a skutečnou činnost, i minimální,“ prostřednictvím „stálého zařízení“ bez ohledu na jeho právní formu (např. dceřinou společnost, pobočku, kancelář...) na území členského státu, lze předpokládat, že tento správce nebo zpracovatel má v tomto členském státě provozovnu¹¹. Je proto důležité zohlednit, zda zpracování osobních údajů probíhá „v souvislosti s činnostmi“ takové provozovny, jak je zdůrazněno v 22. bodě odůvodnění.

b) Zpracování osobních údajů prováděné „v souvislosti s činnostmi“ provozovny

Čl. 3 odst. 1 potvrzuje, že není nutné, aby dotčené zpracování prováděla samotná příslušná provozovna v EU; na správce nebo zpracovatele se vztahují povinnosti podle nařízení GDPR, pokud je zpracování prováděno „v souvislosti s činnostmi“ jeho příslušné provozovny v Unii. EDPB doporučuje, aby určení toho, zda je zpracování prováděno v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v Unii pro účely čl. 3 odst. 1, bylo prováděno případ od případu a na základě konkrétní analýzy. Každý scénář musí být posuzován samostatně s přihlédnutím ke všem konkrétním skutečnostem.

EDPB má za to, že pro účely čl. 3 odst. 1 je třeba spojení „zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele“ chápat s ohledem na příslušnou judikaturu. Na jedné straně nelze s ohledem na splnění cíle spočívajícího v zajištění účinné a úplné ochrany vykládat význam „v souvislosti s činnostmi provozovny“ restriktivně¹². Na druhé straně by existence provozovny ve smyslu nařízení GDPR neměla být vykládána příliš široce s cílem dospět k závěru, že existence jakékoli přítomnosti v EU, a to i s nejvdálenějšími odkazy na činnosti zpracování údajů subjektu ze třetí země, bude postačovat k tomu, aby bylo zpracování zahrnuto do oblasti působnosti práva EU v oblasti ochrany údajů. Některá obchodní činnost vykonávaná subjektem ze třetí země v rámci členského státu může být skutečně tak dalece vyňata ze zpracování osobních údajů tímto subjektem, že by existence obchodní činnosti v EU nedostačovala k tomu, aby bylo zpracování údajů subjektem ze třetí země v oblasti působnosti práva EU v oblasti ochrany údajů možné¹³.

¹⁰ Soudní dvůr EU, Verein für Konsumenteninformation proti Amazon EU Sarl, C-191/15, 28. července 2016, bod 76 (dále jen „Verein für Konsumenteninformation“).

¹¹ Viz zejména bod 29 rozsudku Weltimmo, který zdůrazňuje flexibilní pojetí pojmu „provozovna“ a upřesňuje, že „je třeba posoudit jak míru stability zařízení, tak skutečný charakter výkonu činnosti v tomto jiném členském státě, s přihlédnutím ke konkrétní povaze dotčených hospodářských činností a poskytovaných služeb“.

¹² Weltimmo, bod 25 a Google Spain, bod 53.

¹³ Aktualizace G29 WP 179 – aktualizace stanoviska 8/2010 k použitelnému právu s ohledem na rozsudek Soudního dvora EU ve věci Google Spain, 16. prosince 2015.

Posouzení následujících dvou faktorů může pomoci určit, zda správce nebo zpracovatel provádějí zpracování v souvislosti s činnostmi své provozovny v Unii:

i) Vztah mezi správcem nebo zpracovatelem údajů mimo Unii a jeho místní provozovnou v Unii

Činnosti zpracování údajů správcem nebo zpracovatelem údajů usazeným mimo EU mohou být neoddělitelně spjaté s činnostmi místní provozovny v členském státě, což může vést k použitelnosti práva EU, i když se místní provozovna ve skutečnosti na zpracování údajů sama nijak nepodílí¹⁴. Pokud analýza skutkových okolností případ od případu ukazuje, že mezi zpracováním osobních údajů prováděným správcem či zpracovatelem ze třetí země a činnostmi provozovny v EU existuje neoddělitelný vztah, použije se na toto zpracování subjektem ze třetí země právo EU bez ohledu na to, zda je provozovna v EU do tohoto zpracování údajů zapojena, či nikoli¹⁵.

ii) Vytváření příjmů v Unii

Vytváření příjmů v EU místní provozovnou, pokud lze tyto činnosti považovat za „neoddělitelně spjaté“ se zpracováním osobních údajů probíhajícím mimo EU a jednotlivci v EU, může svědčit o tom, že správce nebo zpracovatel ze třetí země provádějí zpracování „v souvislosti s činnostmi provozovny v EU“ a může být dostačující k tomu, aby se na takové zpracování vztahovalo právo EU¹⁶.

EDPB doporučuje, aby organizace ze třetích zemí provedly posouzení svých činností zpracování tak, že nejprve určí, zda jsou osobní údaje zpracovávány, a za druhé tím, že zjistí možné vazby mezi činnostmi, pro niž jsou údaje zpracovávány, a činnostmi v rámci jakékoli přítomnosti organizace v Unii. Je-li zjištěna taková vazba, bude povaha této vazby klíčová pro určení, zda se nařízení GDPR vztahuje na dané zpracování, a musí být posouzena mimo jiné ve vztahu ke dvěma výše uvedeným prvkům.

Příklad č. 2: Internetové stránky elektronického obchodu provozuje společnost se sídlem v Číně. Činnosti zpracování osobních údajů společnosti se provádějí výhradně v Číně. Čínská společnost zřídila v Berlíně evropskou kancelář s cílem vést a provádět vyhledávání potenciálních klientů a marketingové kampaně na trzích EU.

V tomto případě se lze domnívat, že činnosti evropské kanceláře v Berlíně jsou neoddělitelně spjaté se zpracováním osobních údajů na internetových stránkách čínského elektronického obchodu, pokud vyhledávání potenciálních klientů a marketingová kampaň zaměřená na trhy EU slouží zejména k tomu, aby služby nabízené prostřednictvím internetových stránek elektronického obchodu přinášely zisk. Zpracování osobních údajů čínskou společností v souvislosti s prodejem v EU je totiž neoddělitelně spjaté s činnostmi evropské kanceláře v Berlíně, pokud jde o vyhledávání potenciálních klientů a marketingové kampaně zaměřené na trh EU. Zpracování osobních údajů čínskou společností v souvislosti s prodejem v rámci EU lze proto považovat za prováděné v souvislosti s činnostmi

¹⁴ Soudní dvůr EU, Google Spain, C-131/12.

¹⁵ Aktualizace G29 WP 179 – aktualizace stanoviska 8/2010 k použitelnému právu s ohledem na rozsudek Soudního dvora EU ve věci Google Spain, 16. prosince 2015.

¹⁶ To může být potenciálně například případ zahraničního provozovatele s prodejní kanceláří nebo jinou přítomností v EU, i když tento úřad nemá žádnou úlohu při skutečném zpracování údajů, zejména pokud zpracování probíhá v souvislosti s prodejní činností v EU a činnosti provozovny jsou zaměřeny na obyvatele členských států, ve kterých se provozovna nachází (aktualizace WP179).

evropské kanceláře jakožto provozovny v Unii. Tato činnost zpracování čínskou společností bude tudíž podléhat ustanovením nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 1.

Příklad č. 3: Prostřednictvím internetových stránek, které jsou k dispozici v angličtině, němčině, francouzštině a španělštině, nabízí hotelový řetězec v Jihoafrické republice balíček služeb. Společnost nemá v EU žádnou kancelář, žádné zastoupení ani stálé zařízení.

Vzhledem k tomu, že v tomto případě neexistuje na území Unie žádné zastoupení nebo stálé zařízení tohoto hotelového řetězce, zdá se, že žádný subjekt propojený s tímto správcem údajů v Jihoafrické republice nemůže být považován za provozovnu v EU ve smyslu nařízení GDPR. Proto se na dané zpracování nemohou vztahovat ustanovení nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 1.

Je však třeba konkrétně analyzovat, zda zpracování prováděné tímto správcem údajů se sídlem mimo EU může podléhat nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 2.

c) Použití nařízení GDPR na provozovnu správce nebo zpracovatele v Unii bez ohledu na to, zda v Unii probíhá zpracování, či nikoli

Na základě čl. 3 odst. 1 zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v Unii vede k uplatnění nařízení GDPR a souvisejících povinností dotčeného správce nebo zpracovatele údajů.

Nařízení GDPR upřesňuje, že nařízení se vztahuje na zpracování v souvislosti s činnostmi provozovny v EU „bez ohledu na to, zda zpracování probíhá v Unii či mimo ni“. Je to přítomnost správce nebo zpracovatele údajů v EU, prostřednictvím provozovny, a skutečnost, že zpracování probíhá v souvislosti s činnostmi této provozovny, co vede k použití nařízení GDPR na činnosti zpracování této provozovny. Místo zpracování není tedy relevantní pro určení, zda zpracování, prováděné v souvislosti s činnostmi provozovny v EU, spadá do oblasti působnosti nařízení GDPR.

Příklad č. 4: Francouzská společnost vytvořila aplikaci pro sdílení aut určenou výhradně zákazníkům v Maroku, Alžírsku a Tunisku. Služba je dostupná pouze v těchto třech zemích, ale veškeré zpracování osobních údajů provádí správce údajů ve Francii.

Zatímco shromažďování osobních údajů probíhá ve třetích zemích, následné zpracování osobních údajů je v tomto případě prováděno v souvislosti s činnostmi provozovny správce údajů v Unii. Proto i když zpracování souvisí s osobními údaji subjektů údajů, které se nenacházejí v Unii, použijí se na zpracování prováděné francouzskou společností ustanovení nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 1.

Příklad č. 5: Farmaceutická společnost se sídlem ve Stockholmu vykonává všechny své činnosti zpracování osobních údajů, pokud jde o její údaje z klinických hodnocení, ve své pobočce sídlící v Singapuru.

Ačkoli se v tomto případě zpracování provádí v Singapuru, je prováděno v souvislosti s činnostmi farmaceutické společnosti ve Stockholmu, tj. správce údajů usazeného v Unii. Na toto zpracování se proto vztahují ustanovení nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 1.

Při určování místní působnosti nařízení GDPR bude podle čl. 3 odst. 1 důležitá zeměpisná poloha provozovny:

- samotného správce nebo zpracovatele (je usazen v Unii, nebo mimo ni?),
- jakékoli obchodní přítomnosti správce nebo zpracovatele ve třetí zemi (má provozovnu v Unii?).

Zeměpisná poloha však není pro účely čl. 3 odst. 1 důležitá, pokud jde o místo, kde zpracování probíhá, nebo pokud jde o místo pobytu dotčených subjektů údajů.

Znění čl. 3 odst. 1 neomezuje použití nařízení GDPR na zpracování osobních údajů osob, které se nacházejí v Unii. EDPB se proto domnívá, že by jakékoli zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v Unii spadalo do oblasti působnosti nařízení GDPR bez ohledu na místo pobytu nebo státní příslušnost subjektu údajů, jehož osobní údaje jsou zpracovávány. Tento přístup je podpořen 14. bodem odůvodnění nařízení GDPR, který stanoví, že „[o]chrana poskytovaná tímto nařízením by se měla týkat zpracování osobních údajů fyzických osob bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo bydliště“.

d) Použití kritéria provozovny na správce a zpracovatele

Pokud jde o činnosti zpracování spadající do oblasti působnosti čl. 3 odst. 1, EDPB se domnívá, že tato ustanovení platí pro správce a zpracovatele, jejichž činnosti zpracování probíhají v souvislosti s činnostmi jejich příslušné provozovny v EU. Přestože EDPB uznává, že se požadavky na určení vztahu mezi správcem a zpracovatelem¹⁷ neliší v závislosti na zeměpisné poloze provozovny správce nebo zpracovatele, zastává názor, že pokud jde o určení jednotlivých povinností vyplývajících z použitelnosti nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 1, musí být zpracování prováděné jednotlivými subjekty posuzováno zvlášť.

Nařízení GDPR stanoví odlišná a zvláštní ustanovení nebo povinnosti, které se vztahují na správce a zpracovatele údajů, a pokud se na správce nebo zpracovatele údajů vztahuje nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 1, uplatňovaly by se na ně příslušně a odděleně související povinnosti. V této souvislosti se EDPB zejména domnívá, že by zpracovatel v EU neměl být považován za provozovnu správce údajů ve smyslu čl. 3 odst. 1 pouze z důvodu svého postavení zpracovatele jménem správce.

Existence vztahu mezi správcem a zpracovatelem nemusí nutně vést k použití nařízení GDPR na oba tyto subjekty, pokud by jeden z nich nebyl usazen v Unii.

Organizace zpracovávající osobní údaje jménem a na pokyn jiné organizace (klientská společnost) bude působit jako zpracovatel pro klientskou společnost (správce). Pokud je v Unii usazen zpracovatel, bude muset splnit povinnosti, které pro zpracovatele vyplývají z nařízení GDPR (dále jen „povinnosti zpracovatele podle nařízení GDPR“). Pokud je správce, který dává pokyny zpracovateli, rovněž usazen v Unii, bude tento správce povinen dodržovat povinnosti, které správci ukládá nařízení GDPR (dále jen „povinnosti správce podle nařízení GDPR“). Činnost zpracování, která v případě, že ji vykonává správce, spadá na základě čl. 3 odst. 1 do oblasti působnosti nařízení GDPR, nebude spadat mimo oblast působnosti nařízení jednoduše z toho důvodu, že správce ukládá zpracovateli, který není usazen v Unii, aby toto zpracování prováděl jeho jménem.

i) Zpracování správcem usazeným v EU, který dává pokyny zpracovateli, který není usazen v Unii

Pokud se správce, na kterého se vztahuje nařízení GDPR, rozhodne využít pro danou činnost zpracování zpracovatele, který je usazen mimo Unii, bude i nadále nutné, aby správce prostřednictvím smlouvy nebo jiného právního aktu zajistil, že zpracovatel bude údaje zpracovávat v souladu s nařízením GDPR.

¹⁷ V souladu s článkem 28 EDPB připomíná, že činnosti zpracování prováděné zpracovatelem jménem správce se řídí smlouvou nebo jiným právním aktem podle práva Unie nebo členského státu, které zavazují zpracovatele vůči správci, a že správci využívají pouze ty zpracovatele, kteří poskytují dostatečné záruky zavedení vhodných opatření tak, aby zpracování splňovalo požadavek nařízení GDPR a aby byla zajištěna ochrana práv subjektů údajů.

Čl. 28 odst. 3 stanoví, že zpracování zpracovatelem se řídí smlouvou nebo jiným právním aktem. Správce bude proto muset zajistit, aby se zpracovatelem uzavřel smlouvu, která bude řešit všechny požadavky stanovené v čl. 28 odst. 3. Kromě toho je pravděpodobné, že k tomu, aby správce splnil své povinnosti podle čl. 28 odst. 1 – použít pouze zpracovatele, který poskytuje dostatečné záruky zavedení opatření tak, aby zpracování splňovalo požadavky nařízení a chránilo práva subjektů údajů – bude možná muset zvážit, zda na základě smlouvy uloží zpracovatelům, na které se vztahuje nařízení GDPR, povinnosti stanovené tímto nařízením. To znamená, že správce by musel zajistit, aby zpracovatel, na něž se nevztahuje nařízení GDPR, splňoval povinnosti, které se řídí smlouvou nebo jiným právním aktem podle práva Unie nebo členského státu, jak je uvedeno v čl. 28 odst. 3.

Na zpracovatele se sídlem mimo Unii se proto nepřímo budou vztahovat některé povinnosti uložené správci, na něž se vztahuje nařízení GDPR, na základě smluvních ujednání podle článku 28. Kromě toho se mohou použít ustanovení kapitoly V nařízení GDPR.

Příklad č. 6: Finský výzkumný ústav provádí výzkum týkající se Sámů. Zahájí projekt, který se týká pouze Sámů v Rusku, přičemž pro tento projekt využívá zpracovatele se sídlem v Kanadě.

Finský správce má povinnost využívat pouze ty zpracovatele, kteří poskytují dostatečné záruky zavedení vhodných opatření tak, aby zpracování splňovalo požadavek nařízení GDPR a zajistilo ochranu práv subjektů údajů. Musí s kanadským zpracovatelem uzavřít dohodu o zpracování údajů, přičemž povinnosti zpracovatele budou stanoveny v tomto právním aktu.

ii) *Zpracování v souvislosti s činnostmi provozovny zpracovatele v Unii*

Zatímco judikatura srozumitelně objasňuje účinek zpracování prováděného v souvislosti s činnostmi provozovny správce v EU, účinek zpracování prováděného v souvislosti s činnostmi provozovny zpracovatele v EU je méně zjevný.

EDPB upozorňuje, že při určování, zda je každá strana sama o sobě „usazena v Unii“, je důležité brát v úvahu provozovnu správce a provozovnu zpracovatele odděleně.

První otázkou je, zda má správce vlastní provozovnu v Unii a zda se jedná o zpracování v souvislosti s činnostmi této provozovny. Za předpokladu, že se nemá za to, že správce zpracovává údaje v souvislosti se svou vlastní provozovnou v Unii, nebudou se na správce vztahovat na základě čl. 3 odst. 1 povinnosti správce podle nařízení GDPR (ačkoli se na něj může stále vztahovat čl. 3 odst. 2). Neexistují-li jiné faktory, nebude provozovna zpracovatele v EU považována za provozovnu ve vztahu ke správci.

Dále vyvstává samostatná otázka, zda zpracovatel zpracovává údaje v souvislosti se svou provozovnou v Unii. Je-li tomu tak, budou se na něho podle čl. 3 odst. 1 vztahovat povinnosti zpracovatele podle nařízení GDPR. To však nezpůsobuje, že se na správce ze třetí země vztahují povinnosti správce podle nařízení GDPR. To znamená, že se na správce „ze třetí země“ (jak je uvedeno výše) nebude vztahovat nařízení GDPR pouze proto, že se rozhodne využít zpracovatele v Unii.

Podle pokynů zpracovatele v Unii neprovádí správce, na něž se nevztahuje nařízení GDPR, zpracování „v souvislosti s činnostmi zpracovatele v Unii“. Zpracování je prováděno v souvislosti s vlastními činnostmi správce; zpracovatel pouze poskytuje službu zpracování¹⁸, která není „neoddělitelně spjata“ s činnostmi správce. Jak je uvedeno výše, v případě zpracovatele údajů usazeného v Unii a provádějícího zpracování jménem správce údajů usazeného mimo Unii, na kterého se nevztahuje nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 2, se EDPB domnívá, že činnosti zpracování údajů správce údajů by

¹⁸ Nabídku služby zpracování v této souvislosti nelze považovat za nabídku služby subjektům údajů v Unii.

nebyly pokládány za činnosti spadající do místní působnosti nařízení GDPR pouze z toho důvodu, že je jeho jménem zpracovává zpracovatel usazený v Unii. I když však není správce údajů usazen v Unii a nevztahují se na něho na základě čl. 3 odst. 2 ustanovení nařízení GDPR, budou se na zpracovatele údajů, jelikož je usazen v Unii, vztahovat na základě čl. 3 odst. 1 příslušná ustanovení nařízení GDPR.

Příklad č. 7: Mexická maloobchodní společnost uzavře smlouvu se zpracovatelem usazeným ve Španělsku za účelem zpracování osobních údajů týkajících se jejích klientů. Mexická společnost nabízí a řídí své služby výhradně na mexickém trhu a její zpracování údajů se týká výhradně subjektů údajů nacházejících se mimo Unii.

V tomto případě se mexická maloobchodní společnost nezaměřuje prostřednictvím nabídky zboží nebo služeb na osoby na území Unie, ani nemonitoruje chování osob na území Unie. Na zpracování správcem údajů usazeným mimo Unii se tedy nevztahuje nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 2.

Ustanovení nařízení GDPR se neuplatňují na správce údajů na základě čl. 3 odst. 1, neboť se nejedná o zpracování osobních údajů v souvislosti s činnostmi provozovny v Unii. Zpracovatel údajů je usazen ve Španělsku, a jeho zpracování proto na základě čl. 3 odst. 1 spadá do oblasti působnosti nařízení GDPR. Po zpracovateli bude požadováno, aby povinnosti zpracovatele uložené nařízením dodržoval při jakémkoli zpracování prováděném v souvislosti se svými činnostmi.

Pokud jde o zpracovatele údajů usazeného v Unii, který provádí zpracování jménem správce údajů bez provozovny v Unii pro účely činnosti zpracování a který na základě čl. 3 odst. 2 nespadá do místní působnosti nařízení GDPR, budou se na zpracovatele vztahovat níže uvedená příslušná ustanovení nařízení GDPR, která jsou přímo použitelná na zpracovatele údajů:

- povinnosti uložené zpracovatelům podle čl. 28 odst. 2, 3, 4, 5 a 6 uzavřít dohodu o zpracování údajů, s výjimkou povinností týkajících se pomoci správci údajů při plnění jeho povinností (správce údajů) podle nařízení GDPR,
- jak stanoví článek 29 a čl. 32 odst. 4, zpracovatel a jakákoliv osoba, která jedná z pověření správce nebo zpracovatele a má přístup k osobním údajům, může tyto osobní údaje zpracovávat pouze na pokyn správce, ledaže jí jejich zpracování ukládá právo Unie nebo členského státu,
- podle čl. 30 odst. 2 vede každý zpracovatel a jeho případný zástupce záznamy o všech kategoriích činností zpracování prováděných pro správce,
- je-li to použitelné, spolupracuje zpracovatel v souladu s článkem 31 při plnění svých úkolů na požádání s dozorovým úřadem,
- v souladu s článkem 32 provede zpracovatel technická a organizační opatření, aby zajistil úroveň zabezpečení odpovídající danému riziku,
- v souladu s článkem 33 jakmile zpracovatel zjistí porušení zabezpečení osobních údajů, ohlásí je bez zbytečného odkladu správci,
- v souladu s články 37 a 38 zpracovatel případně jmenuje pověřence pro ochranu osobních údajů,
- ustanovení o předávání osobních údajů do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím podle kapitoly V.

Jelikož by takové zpracování bylo prováděno v souvislosti s činnostmi provozovny zpracovatele v Unii, EDPB připomíná, že zpracovatel bude muset zajistit, aby jeho zpracování, bylo stále zákonné, pokud jde o další povinnosti podle práva EU nebo vnitrostátního práva. Čl. 28 odst. 3 rovněž stanoví, že „zpracovatel informuje neprodleně správce v případě, že podle jeho názoru určitý pokyn porušuje nařízení nebo jiné předpisy Unie nebo členského státu týkající se ochrany údajů“.

V souladu s postojí, které dříve zaujímala pracovní skupina zřízená podle článku 29, zastává EDPB názor, že území Unie nelze použít jako „útočiště údajů“, například pokud činnost zpracování zahrnuje

nepřípustné etické otázky¹⁹, a že některé právní závazky mimo uplatňování práva EU v oblasti ochrany údajů, zejména evropské a vnitrostátní předpisy týkající se veřejného pořádku, bude v každém případě muset dodržovat každý zpracovatel údajů usazený v Unii bez ohledu na místo, kde se nachází správce údajů. Tato úvaha rovněž zohledňuje skutečnost, že uplatňováním práva EU se na ustanovení vyplývající z nařízení GDPR a souvisejících vnitrostátních právních předpisů vztahuje Listina základních práv Evropské unie²⁰. To však správcům mimo Unii neukládá další povinnosti týkající se zpracování, které nespadá do místní působnosti nařízení GDPR.

2 POUŽITÍ KRITÉRIA ZAMĚŘENÍ – ČL. 3 ODS. 2

Neexistence provozovny v Unii nutně neznamená, že činnosti zpracování prováděné správcem nebo zpracovatelem údajů usazeným ve třetí zemi budou vyňaty z oblasti působnosti nařízení GDPR, jelikož čl. 3 odst. 2 stanoví okolnosti, za kterých se nařízení GDPR uplatňuje na správce nebo zpracovatele, který není usazen v Unii, v závislosti na jejich činnostech zpracování.

V této souvislosti EDPB potvrzuje, že v případě neexistence provozovny v Unii nemůže správce nebo zpracovatel využívat mechanismu jediného kontaktního místa stanoveného v článku 56 nařízení GDPR. Mechanismus pro spolupráci a jednotnost nařízení GDPR se ve skutečnosti vztahuje pouze na správce a zpracovatele s provozovnou, nebo provozovnami, v Evropské unii²¹.

Zatímco cílem těchto pokynů je vyjasnit místní působnost nařízení GDPR, EDPB by rovněž chtěl zdůraznit, že správci a zpracovatelé budou muset zohlednit i jiné použitelné dokumenty, jako jsou například odvětvové právní předpisy EU nebo členských států a vnitrostátní právní předpisy. Několik ustanovení nařízení GDPR totiž členským státům umožňuje zavést další podmínky a vymezit zvláštní rámec pro ochranu osobních údajů na vnitrostátní úrovni v určitých oblastech nebo ve vztahu ke konkrétním situacím zpracování. Správci a zpracovatelé proto musí zajistit, aby byli o těchto dodatečných podmínkách a rámcích, které se mohou v jednotlivých členských státech lišit, informováni a aby je dodržovali. Takové rozdíly v ustanoveních o ochraně údajů platných v jednotlivých členských státech jsou obzvláště významné ve vztahu k ustanovením článku 8 (který stanoví, že věk, ve kterém mohou děti udělit platný souhlas se zpracováním svých údajů službami informační společnosti, se může pohybovat od 13 do 16 let), článku 9 (v souvislosti se zpracováním zvláštních kategorií údajů), článku 23 (omezení) nebo ustanovení obsažených v kapitole IX nařízení GDPR (svoboda projevu a informací, přístup veřejnosti k úředním dokumentům, národní identifikační číslo, zpracování v souvislosti se zaměstnáním, zpracování pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely, mlčenlivost, církve a náboženská sdružení).

Čl. 3 odst. 2 nařízení GDPR stanoví, že „[t]oto nařízení se vztahuje na zpracování osobních údajů subjektů údajů, které se nacházejí v Unii, správcem nebo zpracovatelem, který není usazen v Unii, pokud činnosti zpracování souvisejí: a) s nabídkou zboží nebo služeb těmto subjektům údajů v Unii, bez ohledu na to, zda je od subjektů údajů požadována platba; nebo b) s monitorováním jejich chování, pokud k němu dochází v rámci Unie.“

K použití „kritéria zaměření“ na subjekty údajů, které se nacházejí v Unii, mohou na základě čl. 3 odst. 2 vést činnosti zpracování, které provádí správce nebo zpracovatel neusazený v Unii a které souvisejí se

¹⁹ G29 WP169 – stanovisko č. 1/2010 k pojmům „správce“ a „zpracovatel“ přijaté dne 16. února 2010 a revidované EDPB.

²⁰ Listina základních práv Evropské unie, 2012/C 326/02.

²¹ G29 WP244 rev. 1, 13. prosince 2016, Pokyny pro určení vedoucího dozorového úřadu správce nebo zpracovatele – schválené EDPB.

dvěma odlišnými a alternativními druhy činností, pokud tyto činnosti zpracování souvisejí se subjekty údajů, které se nacházejí v Unii. Kromě toho, že se použije pouze na zpracování správcem nebo zpracovatelem, který není usazen v Unii, zaměřuje se kritérium zaměření z velké části na to, s čím „činnosti zpracování“ „souvisejí“, což je třeba posuzovat případ od případu.

EDPB zdůrazňuje, že nařízení GDPR se může na správce nebo zpracovatele vztahovat v souvislosti s některými z jejich činností zpracování, ale nevztahuje se na ně v souvislosti s jinými činnostmi zpracování. Rozhodující prvek pro místní uplatnění nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 2 spočívá v zohlednění dotčených činností zpracování.

Při posuzování podmínek pro uplatnění kritéria zaměření proto EDPB doporučuje dvojitý přístup, aby bylo možné zaprvé určit, zda zpracování souvisí s osobními údaji subjektů údajů, které se nacházejí v Unii, a zadruhé, zda zpracování souvisí s nabídkou zboží nebo služeb, nebo s monitorováním chování subjektů údajů v Unii.

a) Subjekty údajů v Unii

Znění čl. 3 odst. 2 odkazuje na „osobn[í] údaj[e] subjektů údajů, které se nacházejí v Unii“. Použití kritéria zaměření není tudíž omezeno státním občanstvím, bydlištěm ani jiným druhem právního postavení subjektu údajů, jehož osobní údaje jsou zpracovávány. Tento výklad potvrzuje 14. bod odůvodnění, který uvádí, že „[o]chrana poskytovaná tímto nařízením by se měla týkat zpracování osobních údajů fyzických osob bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo bydliště“.

Toto ustanovení nařízení GDPR odráží primární právo EU, které rovněž stanoví široký prostor pro ochranu osobních údajů, který není omezen na občany EU, přičemž článek 8 Listiny základních práv stanoví, že právo na ochranu osobních údajů není omezeno, ale má na něj právo „každý“²².

Zatímco rozhodujícím faktorem pro uplatnění kritéria zaměření na základě čl. 3 odst. 2 je místo pobytu subjektu údajů na území Unie, EDPB se domnívá, že státní příslušnost nebo právní postavení subjektu údajů, který se nachází v Unii, nemůže omezit nebo zmenšit místní působnost nařízení.

Požadavek, aby se subjekt údajů nacházel v Unii, musí být posouzen v okamžiku, kdy dojde k příslušné činnosti, na základě které se uplatňuje nařízení GDPR, tj. v okamžiku nabídky zboží nebo služeb nebo v okamžiku, kdy je monitorováno chování, a to bez ohledu na dobu trvání nabídky nebo prováděného monitorování.

EDPB se však domnívá, že v souvislosti s činnostmi zpracování souvisejícími s nabídkou služeb se toto ustanovení zaměřuje na činnosti, které jsou spíše úmyslně než neúmyslně či náhodně zaměřeny na jednotlivce v EU. V důsledku toho, pokud zpracování souvisí se službou, která je nabízena pouze jednotlivcům mimo EU, ale služba není stažena, pokud tyto osoby vstoupí na území EU, nebude související zpracování nařízení GDPR podléhat. V tomto případě zpracování nesouvisí s úmyslným zaměřením na osoby v EU, ale se zaměřením na osoby mimo EU, které bude pokračovat bez ohledu na to, zda se tyto osoby nacházejí mimo EU, nebo zda jsou na návštěvě v Unii.

²² Čl. 8 odst. 1 Listina základních práv Evropské unie, „Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají“.

Příklad č. 8: Australská společnost nabízí mobilní zpravodajství a službu poskytující videoobsah, která je založena na preferencích a zájmech uživatelů. Uživatelé mohou dostávat denní nebo týdenní aktualizace. Služba je nabízena výhradně uživatelům nacházejícím se v Austrálii, kteří musí při přihlašování uvést australské telefonní číslo.

Australský předplatitel služby jede na dovolenou do Německa a i nadále využívá tuto službu.

I když bude australský předplatitel využívat této služby během svého pobytu v EU, není služba „zaměřena“ na osoby v Unii, ale zaměřuje se pouze na osoby v Austrálii, a proto zpracování osobních údajů australskou společností nespadá do oblasti působnosti nařízení GDPR.

Příklad č. 9: Začínající podnik založený v USA, bez jakékoli obchodní přítomnosti nebo provozovny v EU, poskytuje aplikaci s mapami měst pro turisty. Aplikace zpracovává osobní údaje týkající se místa pobytu zákazníků využívajících aplikaci (subjektů údajů), jakmile začnou používat aplikaci ve městě, které navštíví, aby nabídla cílenou reklamu na navštěvovaná místa, restaurace, bary a hotely. Aplikace je dostupná turistům, kteří navštíví New York, San Francisco, Toronto, Paříž a Řím.

Americký začínající podnik se prostřednictvím své aplikace s mapami měst zaměřuje konkrétně na jednotlivce v Unii (tj. v Paříži a Římě), jelikož jim nabízí své služby během jejich pobytu v Unii. Zpracování osobních údajů subjektů údajů v EU v souvislosti s nabídkou této služby spadá na základě čl. 3 odst. 2 písm. a) do oblasti působnosti nařízení GDPR. Kromě toho zpracováním lokalizačních údajů subjektu údajů za účelem nabízení cílené reklamy na základě jeho místa pobytu souvisejí činnosti zpracování rovněž s monitorováním chování jednotlivců v Unii. Zpracování údajů americkým začínajícím podnikem tedy spadá do oblasti působnosti nařízení GDPR i na základě čl. 3 odst. 2 písm. b).

EDPB by rád zdůraznil, že zpracování osobních údajů jednotlivce pouze v Unii k zahájení uplatňování nařízení GDPR na činnosti zpracování správce nebo zpracovatele, který není usazen v Unii, samo o sobě nestačí. Musí být vždy navíc přítomen prvek „zaměření“ na jednotlivce v EU, a to buď tím, že jim je nabízeno zboží či služby, nebo že je monitorováno jejich chování (jak je objasněno níže).

Příklad č. 10: Občan USA cestuje během své dovolené po Evropě. V Evropě stahuje a využívá zpravodajskou aplikaci, kterou nabízí americká společnost. Aplikace je zaměřena výhradně na americký trh, což je patrné z jejich uživatelských podmínek a z toho, že jako jediná měna, kterou je možné platit, je uváděn americký dolar. Na shromažďování osobních údajů turistů z USA prostřednictvím aplikace americkou společností se nařízení GDPR nevztahuje.

Je třeba navíc poznamenat, že zpracování osobních údajů občanů EU nebo osob s bydlištěm v EU, které probíhá ve třetí zemi, nevede k použití nařízení GDPR, pokud zpracování nesouvisí s konkrétní nabídkou zaměřenou na jednotlivce v EU nebo s monitorováním jejich chování v Unii.

Příklad č. 11: Banka na Tchaj-wanu má zákazníky, kteří mají bydliště na Tchaj-wanu, ale mají německé občanství. Banka působí pouze na Tchaj-wanu a její činnosti nejsou zaměřeny na trh EU. Zpracování osobních údajů německých zákazníků touto bankou nařízení GDPR nepodléhá.

Příklad č. 12: Kanadský imigrační úřad zpracovává osobní údaje občanů EU při vstupu na kanadské území za účelem posouzení jejich žádosti o vízum. Na toto zpracování se nařízení GDPR nevztahuje.

b) Nabídka zboží nebo služeb subjektům údajů v Unii bez ohledu na to, zda je požadována platba subjektu údajů

První činnost, která vede k použití čl. 3 odst. 2, je „nabídka zboží nebo služeb“, což je pojem, který byl dále řešen v rámci právních předpisů EU a judikatury, které by měly být brány v úvahu při uplatňování kritéria zaměření. Nabídka služeb zahrnuje rovněž nabídku služeb informační společnosti ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice (EU) 2015/1535²³, kde je služba definována jako „*jakákoli služba informační společnosti, tj. každá služba poskytovaná zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb*“.

Čl. 3 odst. 2 písm. a) upřesňuje, že se kritérium zaměření týkající se nabídky zboží nebo služeb uplatňuje bez ohledu na to, zda je požadována platba subjektem údajů. To, zda se činnost správce nebo zpracovatele, který není usazen v Unii, má považovat za nabídku zboží nebo služby, nezávisí tudíž na tom, zda výměnou za dodané zboží nebo služby dochází k platbě²⁴.

Příklad č. 13: Společnost z USA, která nemá v EU žádnou provozovnu, zpracovává osobní údaje svých zaměstnanců, kteří byli v rámci dočasné služební cesty ve Francii, Belgii a Nizozemsku, za účelem řízení lidských zdrojů, zejména s cílem uhradit jejich výdaje za ubytování a vyplacení denních příspěvků, které se liší v závislosti na tom, v jaké zemi se zaměstnanci nacházejí.

V této situaci je sice činnost zpracování konkrétně spojena s osobami na území Unie (tj. zaměstnanci, kteří se dočasně nacházejí ve Francii, Belgii a Nizozemsku), ale nespojuje se s nabídkou služby pro tyto osoby, nýbrž je součástí zpracování nezbytného k tomu, aby zaměstnavatel mohl plnit své smluvní závazky a povinnosti týkající se řízení lidských zdrojů v souvislosti s pracovním poměrem daných osob. Činnost zpracování nespojuje se s nabídkou služby, a proto se na ni na základě čl. 3 odst. 2 písm. a) nevztahuje ustanovení nařízení GDPR.

Dalším klíčovým prvkem, který je třeba posoudit při určování, zda lze splnit kritérium zaměření podle čl. 3 odst. 2 písm. a), je to, zda je nabídka zboží nebo služeb zaměřena na osobu v Unii, neboli jinými slovy, zda chování správce, který určuje prostředky a účel zpracování, prokazuje jeho úmysl nabízet zboží nebo služby subjektu údajů nacházejícímu se v Unii. 23. bod odůvodnění nařízení GDPR ve skutečnosti objasňuje, že „[a]by se určilo, zda takový správce nebo zpracovatel nabízí zboží nebo služby subjektům údajů nacházejícím se v Unii, je třeba zjistit, zda je zjevné, že má správce nebo zpracovatel v úmyslu nabízet služby subjektům údajů v jednom nebo více členských státech v Unii“.

Tento bod odůvodnění dále uvádí, že „[z]atímco pouhá dostupnost internetových stránek správce, zpracovatele nebo zprostředkovatele v Unii, e-mailové adresy nebo jiných kontaktních údajů anebo používání jazyka obecně používaného ve třetí zemi, v níž je správce usazen, nepostačuje ke zjištění tohoto úmyslu, mohly by faktory, jako je používání jazyka nebo měny obecně používaných v jednom nebo více členských státech, spolu s možností objednat zboží a služby v tomto jiném jazyce nebo zmínky o zákaznících či uživateli nacházejících se v Unii, být zjevným dokladem toho, že správce má v úmyslu nabízet zboží nebo služby subjektům údajů v Unii“.

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti.

²⁴ Viz zejména Soudní dvůr EU, C-352/85, Bond van Adverteerders a další proti Nizozemskému státu, 26. dubna 1988, bod 16, a Soudní dvůr EU, C-109/92, Wirth [1993] Sb. rozh. I-6447, bod 15.

Skutečnosti uvedené ve 23. bodě odůvodnění odrážejí judikaturu Soudního dvora EU založenou na nařízení Rady č. 44/2001²⁵ o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, a zejména čl. 15 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení, a jsou s ní v souladu. Ve věci *Pammer proti Reederei Karl Schlüter GmbH & Co a Hotel Alpenhof proti Heller* (spojené věci C-585/08 a C-144/09) byl Soudní dvůr požádán, aby objasnil, co znamená „zaměřovat činnost“ ve smyslu čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení č. 44/2001 (*Brusel I*). Soudní dvůr EU rozhodl, že za účelem určení, zda se lze domnívat, že obchodník „zaměřuje“ svou činnost na členský stát, v němž má spotřebitel bydliště, ve smyslu čl. 15 odst. 1 písm. c) nařízení Brusel I, musí obchodník projevít svou vůli navázat obchodní vztahy s těmito spotřebiteli. V této souvislosti Soudní dvůr EU zvažoval důkazy, které jsou schopné prokázat, že obchodník uvažoval o obchodování se spotřebiteli, kteří mají bydliště v určitém členském státě.

Přestože se pojem „zaměřování činnosti“ liší od pojmu „nabídka zboží nebo služeb“, EDPB se domnívá, že uvedená judikatura může ve věci *Pammer proti Reederei Karl Schlüter GmbH & Co a Hotel Alpenhof proti Heller* (spojené věci C-585/08 a C-144/09)²⁶) pomoci posoudit, zda jsou zboží nebo služby nabízeny subjektu údajů v Unii. Při zohlednění konkrétních skutečností dané věci by proto mohly být mimo jiné vzaty v úvahu tyto faktory, případně ve vzájemné kombinaci:

- EU nebo alespoň jeden členský stát jsou určeny s odkazem na nabízené zboží nebo službu,
- správce údajů nebo zpracovatel zaplatí provozovateli vyhledávače za službu odkazování na internetu, aby spotřebitelům v Unii usnadnil přístup na své stránky; nebo správce či zpracovatel zahájil marketingové a reklamní kampaně zaměřené na příjemce z jednotlivých zemí EU,
- mezinárodní povaha dotčené činnosti, jako jsou některé činnosti v oblasti cestovního ruchu,
- uvedení vyhrazených adres nebo telefonních čísel, která mají být dostupná z některé země EU,
- používání jiné internetové domény nejvyšší úrovně, než je internetová doména nejvyšší úrovně třetí země, v níž je správce nebo zpracovatel usazen, například „.de“, nebo používání neutrálních internetových domén nejvyšší úrovně, jako je „.eu“,
- popis pokynů pro cesty z jednoho nebo více členských států EU do místa, kde je služba poskytována,
- uvedení mezinárodní klientely tvořené zákazníky s bydlištěm v různých členských státech EU, zejména prostřednictvím předložení zpráv od těchto zákazníků,
- používání jiného jazyka nebo měny, než které se obvykle používají v zemi obchodníka, zejména jazyka nebo měny jednoho nebo více členských států EU,
- správce údajů nabízí dodání zboží v členských státech EU.

Jak již bylo uvedeno, pokud jsou některé z výše uvedených skutečností brány samostatně, nemusí představovat jasné označení úmyslu správce údajů nabízet zboží nebo služby subjektům údajů v Unii, v konkrétní analýze by se však vždy měly vzít v úvahu, aby se zjistilo, zda lze kombinaci faktorů týkajících se obchodních činností správce údajů společně považovat za nabídku zboží nebo služeb zaměřených na subjekty údajů v Unii.

Je však důležité připomenout, že 23. bod odůvodnění potvrzuje, že pouhá dostupnost internetové stránky správce, zpracovatele nebo zprostředkovatele v Unii, uvedení e-mailové nebo zeměpisné adresy nebo jeho telefonního čísla bez mezinárodní předvolby na internetové stránce samy o sobě

²⁵ Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

²⁶ Je ještě důležitější, že se v souladu s článkem 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) v případě nemožnosti volby práva zohledňuje toto kritérium „zaměření činnosti“ na zemi, v níž má spotřebitel své obvyklé bydliště, za účelem určení práva obvyklého bydliště spotřebitele jako práva rozhodného pro smlouvu.

neposkytují dostatečné důkazy k prokázání úmyslu správce nebo zpracovatele nabízet zboží nebo služby subjektu údajů nacházejícímu se v Unii. V této souvislosti EDPB připomíná, že pokud jsou zboží nebo služby neúmyslně nebo náhodně poskytnuty nějaké osobě na území Unie, související zpracování osobních údajů nespadá do místní působnosti nařízení GDPR.

Příklad č. 14: Internetové stránky, které jsou provozovány a spravovány v Turecku, nabízejí služby v oblasti tvorby, úprav, tisku a odesílání personalizovaných rodinných fotoalb. Jsou k dispozici v angličtině, francouzštině, nizozemštině a němčině a platby lze provádět v eurech. Na internetových stránkách je uvedeno, že fotoalba lze doručovat pouze poštou ve Francii, v zemích Beneluxu a v Německu.

V tomto případě je zřejmé, že tvorba, úpravy a tisk personalizovaných rodinných fotoalb představují službu ve smyslu práva EU. Skutečnost, že internetové stránky jsou k dispozici ve čtyřech jazycích EU a že fotoalba mohou být doručována poštou v šesti členských státech EU, prokazuje, že turecké internetové stránky mají v úmyslu nabízet své služby jednotlivcům v Unii.

V důsledku toho je zřejmé, že zpracování prováděné tureckými internetovými stránkami jakožto správcem údajů souvisí s nabídkou služby subjektům údajů v Unii, a proto se na něj na základě čl. 3 odst. 2 písm. a) vztahují povinnosti a ustanovení nařízení GDPR.

Správce údajů bude muset v souladu s článkem 27 jmenovat zástupce v Unii.

Příklad č. 15: Soukromá společnost se sídlem v Monaku zpracovává osobní údaje svých zaměstnanců pro účely vyplácení mezd. Velkou část zaměstnanců společnosti tvoří osoby s bydlištěm ve Francii a Itálii.

Ačkoli se zpracování prováděné společností týká v tomto případě subjektů údajů ve Francii a Itálii, nedochází k němu v souvislosti s nabídkou zboží nebo služeb. Řízení lidských zdrojů, včetně vyplácení mezd společností ze třetí země, nelze totiž považovat za nabídku služby ve smyslu čl. 3 odst. 2 písm. a). Dotčené zpracování nesouvisí s nabídkou zboží nebo služeb subjektům údajů v Unii (ani s monitorováním chování), a tudíž na základě článku 3 nepodléhá ustanovením nařízení GDPR.

Tímto posouzením nejsou dotčeny použitelné právní předpisy dané třetí země.

Příklad č. 16: Švýcarská univerzita v Curychu zahajuje svůj magisterský studijní program tím, že zpřístupňuje on-line platformu, kam mohou uchazeči nahrát svůj životopis a průvodní dopis spolu se svými kontaktními údaji. Přijímacího řízení se mohou zúčastnit všichni studenti s dostatečnou úrovní němčiny a angličtiny a s bakalářským titulem. Univerzita nemá reklamu zaměřenou konkrétně na studenty na univerzitách v EU a přijímá platby pouze ve švýcarské měně.

Vzhledem k tomu, že v přijímacím řízení do tohoto magisterského programu neexistuje žádný rozdíl nebo specifikace pro studenty z Unie, nelze prokázat, že švýcarská univerzita má v úmyslu zaměřit se na studenty z určitých členských států EU. Dostatečná úroveň němčiny a angličtiny je obecný požadavek, který se vztahuje na všechny uchazeče, ať už jde o osobu s bydlištěm ve Švýcarsku, osobu v Unii nebo studenta ze třetí země. Bez dalších faktorů, které by ukazovaly konkrétní zaměření na studenty v členských státech EU, proto nelze konstatovat, že dotčené zpracování souvisí s nabídkou vzdělávací služby poskytovanou subjektu údajů v Unii, a proto se na takové zpracování nevztahují ustanovení nařízení GDPR.

Švýcarská univerzita rovněž nabízí letní kurzy v mezinárodních vztazích a tyto kurzy inzeruje na německých a rakouských univerzitách, aby maximalizovala počet účastníků kurzů. V tomto případě je

zde jasný záměr švýcarské univerzity nabízet takové služby subjektům údajů, které se nacházejí v Unii, a na související činnosti zpracování se bude vztahovat nařízení GDPR.

c) Monitorování chování subjektů údajů

Druhým typem činnosti, která vede k uplatňování čl. 3 odst. 2, je monitorování chování subjektů údajů, pokud k tomuto chování dochází v rámci Unie.

24. bod odůvodnění objasňuje, že „[n]a zpracování osobních údajů subjektů údajů nacházejících se v Unii správcem nebo zpracovatelem, který není v Unii usazen, by se rovněž mělo vztahovat toto nařízení, pokud souvisí s monitorováním chování takových subjektů údajů v rozsahu, v němž k tomuto chování dochází v Unii“.

Aby mohl čl. 3 odst. 2 písm. b) vést k uplatnění nařízení GDPR, musí monitorované chování nejprve souviset se subjektem údajů v Unii a jako kumulativní kritérium musí k monitorovanému chování docházet na území Unie.

Charakter činnosti zpracování, kterou lze považovat za monitorování chování, je blíže specifikován ve 24. bodě odůvodnění, který uvádí, že „[a]by se určilo, zda může být činnost zpracování považována za monitorování chování subjektu údajů, mělo by být zjištěno, zda jsou fyzické osoby sledovány na internetu, včetně případného následného použití technik zpracování osobních údajů, které spočívají v profilování fyzické osoby, zejména za účelem přijetí rozhodnutí, která se jí týkají, nebo za účelem analýzy či odhadu jejích osobních preferencí, postojů a chování.“ Ačkoli se 24. bod odůvodnění týká výlučně monitorování chování prostřednictvím sledování osoby na internetu, EDPB má za to, že sledování prostřednictvím jiných typů sítí nebo technologií zahrnujících zpracování osobních údajů by mělo být rovněž zohledněno při určování toho, zda činnost zpracování představuje monitorování chování, například prostřednictvím chytrých hodinek a dalších chytrých zařízení.

Na rozdíl od ustanovení čl. 3 odst. 2 písm. a) nezavádí ani čl. 3 odst. 2 písm. b), ani 24. bod odůvodnění výslovně nezbytnou míru „úmyslu zaměření“ ze strany správce nebo zpracovatele údajů s cílem určit, zda by monitorovací činnost vedla k použití nařízení GDPR na činnosti zpracování. Použití slova „monitorování“ však znamená, že správce má na mysli konkrétní účel, pokud jde o shromažďování a následné opakované použití příslušných údajů o chování jednotlivce v rámci EU. EDPB se nedomnívá, že by jakékoli on-line shromažďování nebo analýza osobních údajů jednotlivců v EU představovaly automaticky „monitorování“. Bude nezbytné zvážit účel správce pro zpracování údajů, a zejména jakoukoli následnou analýzu chování nebo techniky profilování zahrnující tyto údaje. EDPB bere v úvahu znění 24. bodu odůvodnění, který uvádí, že pro určení, zda zpracování zahrnuje monitorování chování subjektu údajů, je sledování fyzických osob na internetu, včetně možného následného využití technik profilování, klíčovým faktorem.

Uplatňování čl. 3 odst. 2 písm. b) v případě, že správce nebo zpracovatel údajů monitorují chování subjektů údajů, které se nacházejí v Unii, by tudíž mohlo zahrnovat širokou škálu monitorovacích činností, zejména:

- behaviorální reklamu,
- geolokalizační činnosti, zejména pro marketingové účely,
- on-line sledování prostřednictvím souborů cookies nebo jiných sledovacích technik, jako je snímání otisků prstů,
- on-line personalizované služby v oblasti analýzy stravování a zdraví,
- CCTV,
- průzkumy trhu a jiné behaviorální studie založené na individuálních profilech,

- monitorování nebo pravidelné podávání zpráv o zdravotním stavu jednotlivce.

Příklad č. 17: Maloobchodní poradenská společnost, usazená v USA, poskytuje poradenství v oblasti rozvržení obchodů nákupnímu centru ve Francii, a to na základě analýzy informací o pohybu zákazníků po centru, získávaných prostřednictvím sledování Wi-Fi.

Analýza pohybu zákazníků po nákupním centru prostřednictvím sledování Wi-Fi bude představovat monitorování chování jednotlivců. V tomto případě k chování subjektů údajů dochází v Unii, jelikož se nákupní centrum nachází ve Francii. Na poradenskou společnost jako správce údajů se tedy na základě čl. 3 odst. 2 písm. b) vztahuje nařízení GDPR, pokud jde o zpracování těchto údajů za tímto účelem.

Správce údajů bude muset v souladu s článkem 27 jmenovat zástupce v Unii.

Příklad č. 18: Vývojář aplikace usazený v Kanadě, který nemá provozovnu v Unii, monitoruje chování subjektů údajů v Unii, a proto se na něj na základě čl. 3 odst. 2 písm. b) vztahuje nařízení GDPR. Vývojář využívá pro účely optimalizace a údržby zpracovatele usazeného v USA.

V souvislosti s tímto zpracováním má kanadský správce povinnost používat pouze vhodné zpracovatele a zajistit, aby jeho povinnosti vyplývající z nařízení GDPR byly podle článku 28 formulovány ve smlouvě nebo právním aktu, které upravují vztah se zpracovatelem v USA.

d) Zpracovatel není usazen v Unii

Činnosti zpracování, které „souvisejí“ se zaměřujícími činnostmi vedoucí k použití čl. 3 odst. 2, spadají do místní působnosti nařízení GDPR. EDPB se domnívá, že je třeba, aby existovala souvislost mezi činnostmi zpracování a nabídkou zboží či služeb, ale relevantní je a má být zohledněno jak zpracování správcem, tak i zpracování zpracovatelem.

Pokud jde o zpracovatele údajů, který není usazen v Unii, je za účelem zjištění, zda se na jeho zpracování může na základě čl. 3 odst. 2 vztahovat nařízení GDPR, nutné posoudit, zda činnosti zpracování vykonávané zpracovatelem „souvisejí“ se zaměřujícími činnostmi správcem.

EDPB se domnívá, že pokud činnosti zpracování prováděné správcem souvisejí s nabídkou zboží nebo služeb nebo s monitorováním chování jednotlivců v Unii („zaměření“), bude každý zpracovatel pověřený zpracováním jménem správce spadat na základě čl. 3 odst. 2 do oblasti působnosti nařízení GDPR, pokud jde o toto zpracování.

„Zaměřující“ povaha činnosti zpracování je spojena s jejími cíli a prostředky, přičemž rozhodnutí o cílových osobách v Unii může učinit pouze subjekt jednající jako správce. Takový výklad nevylučuje, že by se zpracovatel mohl aktivně podílet na činnostech zpracování souvisejících s prováděním kritérií zaměření (tj. zpracovatel nabízí zboží nebo služby nebo provádí monitorovací činnost jménem správce a na jeho pokyn).

EDPB se proto domnívá, že by se pozornost měla zaměřit na souvislost mezi činnostmi zpracování, které vykonává zpracovatel, a zaměřujícími činnostmi, kterou provádí správce údajů.

Příklad č. 19: Brazílská společnost prodává složky potravin a místní recepty na internetu a tím, že propaguje tyto produkty a nabízí dodávky ve Francii, Španělsku a Portugalsku, zpřístupňuje tuto nabídku zboží osobám v Unii. V této souvislosti společnost požaduje, aby zpracovatel údajů, rovněž usazený v Brazílii, sestavil zvláštní nabídky pro zákazníky ve Francii, Španělsku a Portugalsku na základě jejich předchozích objednávek a aby prováděl související zpracování údajů.

Činnosti zpracování prováděné zpracovatelem podle pokynů správce údajů souvisejí s nabídkou zboží subjektu údajů v Unii. Kromě toho zpracováním těchto personalizovaných nabídek zpracovatel údajů přímo monitoruje subjekty údajů v EU. Zpracování zpracovatelem proto na základě čl. 3 odst. 2 podléhá nařízení GDPR.

Příklad č. 20: Americká společnost vyvinula aplikaci v oblasti zdraví a životního stylu, která uživatelům umožňuje zaznamenávat u této americké společnosti své osobní ukazatele (dobu spánku, hmotnost, krevní tlak, srdeční tep atd.). Aplikace pak uživatelům poskytuje každodenní rady týkající se potravin a doporučení týkající se sportu. Zpracování provádí správce údajů z USA. Aplikace je zpřístupněna jednotlivcům v Unii, kteří ji také používají. Pro účely uložení údajů používá americká společnost zpracovatele usazeného v USA (poskytovatel cloudových služeb).

V rozsahu, v jakém americká společnost monitoruje chování jednotlivců v EU při provozování aplikace v oblasti zdraví a životního stylu, se bude „zaměřovat“ na jednotlivce v EU, a její zpracování osobních údajů jednotlivců v EU bude podle čl. 3 odst. 2 spadat do oblasti působnosti nařízení GDPR.

Při provádění zpracování na základě pokynů americké společnosti a jejím jménem vykonává poskytovatel cloudových služeb / zpracovatel činnost zpracování „související se“ zaměřením na jednotlivce v EU ze strany správce. Tato činnost zpracování zpracovatelem jménem jeho správce spadá podle čl. 3 odst. 2 do oblasti působnosti nařízení GDPR.

Příklad č. 21: Turecká společnost nabízí kulturní souborné služby pro cesty na Blízkém východě s průvodci mluvícími anglicky, francouzsky a španělsky. Souborné služby pro cesty jsou inzerovány a nabízeny zejména prostřednictvím internetových stránek, které jsou k dispozici ve všech třech jazycích, což umožňuje on-line rezervaci a platbu v EUR a GBP. Pro účely marketingu a vyhledávání potenciálních klientů ukládá společnost zpracovateli údajů, telefonnímu centru usazenému v Tunisku, aby kontaktoval bývalé klienty v Irsku, ve Francii, v Belgii a ve Španělsku s žádostí o zpětnou vazbu ohledně jejich předchozích cest a aby je informoval o nových nabídkách a destinacích.

Správce se zaměřuje tím, že nabízí své služby jednotlivcům v EU, a jeho zpracování bude spadat do působnosti čl. 3 odst. 2.

Činnosti zpracování tuniského zpracovatele, který propaguje služby správce u jednotlivců v EU, rovněž souvisejí s nabídkou služeb správce, a spadají tedy do oblasti působnosti čl. 3 odst. 2. V tomto konkrétním případě se navíc tuniský zpracovatel aktivně podílí na činnostech zpracování souvisejících s prováděním kritéria zaměření tím, že nabízí služby jménem a na pokyn tureckého správce.

e) [Vzájemné působení s jinými ustanoveními nařízení GDPR a dalšími právními předpisy](#)

EDPB bude rovněž dále posuzovat vzájemné působení mezi uplatňováním místní působnosti nařízení GDPR podle článku 3 a ustanoveními o mezinárodních předáváních údajů podle kapitoly V. Bude-li to nezbytné, mohou být v tomto ohledu vydány další pokyny.

Správci nebo zpracovatelé, kteří nejsou usazeni v EU, budou muset dodržovat vlastní vnitrostátní právní předpisy třetí země týkající se zpracování osobních údajů. Pokud však toto zpracování souvisí na základě čl. 3 odst. 2 se zaměřením na jednotlivce v Unii, bude správce kromě toho, že se musí řídit vnitrostátním právem své země, povinen dodržovat nařízení GDPR. Tak by tomu bylo bez ohledu na to, zda je zpracování prováděno v souladu s právním závazkem ve třetí zemi nebo jednoduše v rámci volby ze strany správce.

3 ZPRACOVÁNÍ NA MÍSTĚ, KDE SE PRÁVO ČLENSKÉHO STÁTU UPLATŇUJE NA ZÁKLADĚ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA VEŘEJNÉHO

Čl. 3 odst. 3 stanoví, že „[t]oto nařízení se vztahuje na zpracování osobních údajů správcem, který není usazen v Unii, ale na místě, kde se právo členského státu uplatňuje na základě mezinárodního práva veřejného“. Toto ustanovení je rozebráno obšírněji v 25. bodě odůvodnění, které uvádí, že „[p]okud se právo členského státu uplatňuje na základě mezinárodního práva veřejného, mělo by se toto nařízení vztahovat také na správce, který není usazen v Unii, například na diplomatické misi nebo na konzulárním zastoupení členského státu“.

EDPB se tudíž domnívá, že nařízení GDPR se vztahuje na zpracování osobních údajů prováděné velvyslanectvími a konzuláty členských států EU nacházejícími se mimo EU, neboť toto zpracování spadá podle čl. 3 odst. 3 do oblasti působnosti nařízení GDPR. Na diplomatické nebo konzulární úřady členského státu jako správce nebo zpracovatele údajů by se pak vztahovala všechna příslušná ustanovení nařízení GDPR, a to i pokud jde o práva subjektu údajů, obecné povinnosti týkající se správce a zpracovatele a předávání osobních údajů do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím.

Příklad č. 22: Nizozemský konzulát v jamajském Kingstonu zahajuje on-line podávání přihlášek v rámci náboru místních pracovníků s cílem podpořit jeho správu.

Zatímco nizozemský konzulát v jamajském Kingstonu není usazen v Unii, uplatňuje se podle čl. 3 odst. 3 na základě skutečnosti, že se jedná o konzulární úřad země EU, kde se na základě mezinárodního práva veřejného použije právo členského státu, na jeho zpracování osobních údajů nařízení GDPR.

Příklad č. 23: Německá výletní loď plující v mezinárodních vodách zpracovává údaje hostů na palubě za účelem přizpůsobení nabídky zábavních služeb.

I když se loď nachází mimo Unii, v mezinárodních vodách, skutečnost, že se jedná o výletní loď registrovanou v Německu, znamená, že na základě mezinárodního práva veřejného se na zpracování osobních údajů použije na základě čl. 3 odst. 3 nařízení GDPR.

Ačkoli se nejedná o použití čl. 3 odst. 3, jiná situace nastane, když na základě mezinárodního práva požívají některé subjekty, orgány nebo organizace usazené v Unii výsady a imunity, jako jsou výsady a imunity stanovené ve Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích z roku 1961²⁷, ve Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích z roku 1963 nebo v dohodách o sídle uzavřených mezi mezinárodními organizacemi a jejich hostitelskými zeměmi v Unii. V tomto ohledu EDPB připomíná, že uplatňováním nařízení GDPR nejsou dotčena ustanovení mezinárodního práva, například ta, která upravují výsady a imunity diplomatických misí a konzulárních úřadů třetích zemí, jakož i mezinárodních organizací. Současně je třeba připomenout, že správce nebo zpracovatel, který spadá do oblasti působnosti nařízení GDPR pro danou činnost zpracování a který si vyměňuje osobní údaje s těmito subjekty, orgány a organizacemi, musí dodržovat nařízení GDPR, včetně případných pravidel týkajících se předávání údajů do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím.

²⁷ http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf.

4 ZÁSTUPCE SPRÁVCŮ NEBO ZPRACOVATELŮ, KTEŘÍ NEJSOU USAZENI V UNII

Správci nebo zpracovatelé údajů, na které se vztahuje nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení, jsou povinni jmenovat zástupce v Unii. Správce nebo zpracovatel, který není usazen v Unii, ale na nějž se vztahuje nařízení GDPR a který nejmenuje zástupce v Unii, by tudíž nařízení porušoval.

Toto ustanovení není zcela nové, jelikož směrnice 95/46/ES již podobnou povinnost stanovila. Podle této směrnice se toto ustanovení vztahovalo na správce, kteří nejsou usazeni na území Společenství a kteří za účelem zpracování osobních údajů používají prostředky, ať už automatizované, či nikoli, umístěné na území některého členského státu. Nařízení GDPR ukládá povinnost jmenovat zástupce v Unii jakémukoli správci nebo zpracovateli spadajícímu do oblasti působnosti čl. 3 odst. 2, pokud nesplňují kritéria pro udělení výjimky podle čl. 27 odst. 2. S cílem usnadnit uplatňování tohoto zvláštního ustanovení považuje EDPB za nezbytné poskytnout další pokyny k procesu jmenování, povinností provozovny a povinností zástupce v Unii podle článku 27.

Stojí za zmínku, že správce nebo zpracovatel, který není usazen v Unii a který v souladu s článkem 27 nařízení GDPR písemně jmenoval zástupce v Unii, nespadá do oblasti působnosti čl. 3 odst. 1, což znamená, že přítomnost zástupce v Unii nezakládá „provozovnu“ správce nebo zpracovatele na základě čl. 3 odst. 1.

a) Jmenování zástupce

80. bod odůvodnění upřesňuje, že „[z]ástupce by měl být výslovně jmenován na základě písemného zmocnění správcem nebo zpracovatelem, aby jednal jejich jménem v souvislosti s povinnostmi správce nebo zpracovatele stanovenými tímto nařízením. Jmenováním tohoto zástupce není dotčena odpovědnost správce nebo zpracovatele podle tohoto nařízení. Zástupce by měl vykonávat své úkoly podle zmocnění uděleného správcem nebo zpracovatelem, mimo jiné by měl spolupracovat s příslušnými dozorovými úřady při jakémkoliv úkonu prováděném s cílem zajistit soulad s tímto nařízením.“

Písemné zmocnění zmíněné v 80. bodě odůvodnění proto upravuje vztahy a závazky mezi zástupcem v Unii a správcem nebo zpracovatelem údajů usazeným mimo Unii, přičemž není dotčena odpovědnost správce nebo zpracovatele. Zástupcem v Unii může být fyzická nebo právnická osoba usazená v Unii, která je schopna zastupovat správce nebo zpracovatele údajů usazeného mimo Unii, pokud jde o jejich příslušné povinnosti podle nařízení GDPR.

V praxi může být funkce zástupce v Unii vykonávána na základě smlouvy o poskytování služeb uzavřené s jednotlivcem nebo organizací, a může ji proto převzít široká škála komerčních a nekomerčních subjektů, jako jsou právnické kanceláře, poradenské společnosti, soukromé společnosti atd., za předpokladu, že tyto subjekty jsou usazené v Unii. Jeden zástupce může rovněž jednat jménem několika správců a zpracovatelů ze třetích zemí.

Pokud funkci zástupce převezme společnost nebo jakýkoli jiný druh organizace, doporučuje se, aby byl každému zastoupenému správci nebo zpracovateli přidělen jako vedoucí kontaktní osoba a „pověřená“ osoba jeden jednotlivec. Obecně by bylo rovněž přínosné upřesnit tyto body ve smlouvě o poskytování služeb.

V souladu s nařízením GDPR EDPB potvrzuje, že pokud některé činnosti zpracování správce nebo zpracovatele spadají do oblasti působnosti čl. 3 odst. 2 nařízení GDPR (a neuplatňuje se žádná z výjimek stanovených v čl. 27 odst. 2 nařízení GDPR), neočekává se, že tento správce nebo zpracovatel jmenuje

několik zástupců pro každou samostatnou činnost zpracování spadající do oblasti působnosti čl. 3 odst. 2. EDPB nepovažuje funkci zástupce v Unii za slučitelnou s úlohou externího pověřence pro ochranu osobních údajů, který by byl usazen v Unii. Čl. 38 odst. 3 stanoví některé základní záruky, které mají pomoci zajistit, aby pověřenci pro ochranu osobních údajů byli schopni plnit své úkoly s dostatečnou mírou autonomie v rámci své organizace. Správci nebo zpracovatelé jsou zejména povinni zajistit, aby pověřenec pro ochranu osobních údajů „nedostával žádné pokyny týkající se výkonu [jejich] úkolů“. 97. bod odůvodnění dodává, že pověřenci pro ochranu osobních údajů „[by] bez ohledu na to, zda se jedná o zaměstnance správce, měli být schopni plnit své povinnosti a úkoly nezávislým způsobem“²⁸. Takový požadavek dostatečné míry autonomie a nezávislosti pověřence pro ochranu osobních údajů se nejeví jako slučitelný s funkcí zástupce v Unii. Zástupce totiž podléhá zmocnění správcem nebo zpracovatelem a bude jednat jeho jménem, a tedy na základě jeho ho pokynu²⁹. Zástupce je zmocněn správcem nebo zpracovatelem, kterého zastupuje, a jedná tudíž při plnění svého úkolů jeho jménem, a taková úloha nemůže být slučitelná s nezávislým plněním povinností a úkolů pověřence pro ochranu osobních údajů.

Kromě toho, a navíc jako doplnění svého výkladu, EDPB připomíná postoj, který již přijala pracovní skupina podle článku 29, přičemž zdůrazňuje, že ke střetu zájmů může „dojit rovněž například tehdy, je-li externí pověřenec pro ochranu osobních údajů požádán, aby správce nebo zpracovatele zastupoval před soudy v případech týkajících se otázek ochrany osobních údajů“³⁰.

Podobně vzhledem k možnému střetu povinností a zájmů v případech vymáhacích řízení EDPB nepovažuje funkci zástupce správce údajů v Unii za slučitelnou s úlohou zpracovatele údajů pro téhož správce údajů, zejména pokud jde o plnění jejich příslušných povinností a dodržování předpisů.

Přestože nařízení GDPR neukládá správci údajů nebo samotnému zástupci povinnost oznámit jmenování zástupce dozorovému úřadu, EDPB připomíná, že v souladu s čl. 13 odst. 1 písm. a) a čl. 14 odst. 1 písm. a) poskytnou správci subjektům údajů v rámci svých informačních povinností informace o totožnosti jejich zástupce v Unii. Tyto informace budou například zahrnuty do [oznámení o ochraně osobních údajů a] předběžných informací poskytnutých subjektům údajů v okamžiku shromažďování údajů. Správce, který není usazen v Unii, ale na nějž se vztahuje čl. 3 odst. 2, a který neinformuje subjekty údajů, které se nacházejí v Unii, o totožnosti svého zástupce, by nesplnil své povinnosti týkající se transparentnosti podle nařízení GDPR. Tyto informace by měly být dále snadno přístupné dozorovým úřadům, aby mohl být snadněji navázán kontakt pro potřeby spolupráce.

Příklad č. 24: Internetové stránky uvedené v příkladu č. 12, které jsou provozovány a spravovány v Turecku, nabízejí služby v oblasti tvorby, úprav, tisku a odesílání personalizovaných rodinných fotoalb. Tyto internetové stránky jsou k dispozici v angličtině, francouzštině, nizozemštině a němčině a platby lze provádět v eurech nebo britských librách. Na internetových stránkách je uvedeno, že fotoalba lze doručovat pouze poštou ve Francii, v zemích Beneluxu a v Německu. Jelikož se na tyto internetové stránky vztahuje nařízení GDPR na základě čl. 3 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení, musí správce údajů jmenovat zástupce v Unii.

²⁸ Pokyny pracovní skupiny zřízené podle článku 29 týkající se pověřenců pro ochranu osobních údajů, WP 243 rev.01 – schválené EDPB.

²⁹ Externí pověřenec pro ochranu osobních údajů rovněž jednající jako zástupce v Unii by například nemohl být v situaci, kdy je jakožto zástupce pověřen tím, aby subjektu údajů sdělil rozhodnutí nebo opatření přijaté správcem nebo zpracovatelem, které on, jakožto pověřenec pro ochranu osobních údajů, považuje za nevyhovující ustanovením nařízení GDPR a které nedoporučuje.

³⁰ Pokyny pracovní skupiny zřízené podle článku 29 týkající se pověřenců pro ochranu osobních údajů, WP 243 rev.01 – schválené EDPB.

Zástupce musí být usazen v jednom z členských států, kde je nabízená služba k dispozici, a to buď ve Francii, Belgii, Nizozemsku, Lucembursku, nebo Německu. Jméno a kontaktní údaje správce údajů a jeho zástupce v Unii musí být součástí informací zpřístupněných subjektům údajů on-line, jakmile začnou službu využívat tím, že si vytvoří své fotoalbum. Musí být rovněž uvedeny v obecném oznámení o ochraně osobních údajů na internetových stránkách.

b) Výjimky z povinnosti jmenovat zástupce³¹

Zatímco použití čl. 3 odst. 2 zakládá povinnost jmenovat zástupce v Unii pro správce nebo zpracovatele usazené mimo Unii, čl. 27 odst. 2 stanoví odchylku od povinného jmenování zástupce v Unii ve dvou různých případech:

- J) zpracování je „příležitostné, nezahrnuje, ve velkém měřítku, zpracování zvláštních kategorií údajů uvedených v čl. 9 odst. 1 nebo zpracování osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů uvedených v článku 10“ a u takového zpracování „je nepravděpodobné, že by s ohledem na svou povahu, kontext, rozsah a účely představovalo riziko pro práva a svobody fyzických osob“.

V souladu s postojem dříve přijatými pracovní skupinou zřízenou podle článku 29 se EDPB domnívá, že činnost zpracování lze považovat za „příležitostnou“ pouze tehdy, pokud není prováděna pravidelně a probíhá mimo obvyklý průběh podnikání nebo činnosti správce nebo zpracovatele³².

Navíc přestože nařízení GDPR nedefinuje, co představuje rozsáhlé zpracování, pracovní skupina zřízená podle článku 29 již v pokynech WP243 týkajících se pověřenců pro ochranu osobních údajů doporučila, aby při určování, zda je zpracování prováděno ve velkém rozsahu, byly vzaty v úvahu zejména tyto faktory: počet dotčených subjektů údajů – buď jako konkrétní počet, nebo jako podíl příslušné populace, objem dat a/nebo rozsah různých zpracovávaných datových položek, trvání nebo trvalost činnosti zpracování údajů, zeměpisný rozsah činnosti zpracování³³.

V neposlední řadě EDPB zdůrazňuje, že se výjimka z povinnosti jmenovat zástupce podle článku 27 vztahuje na zpracování, „u něhož je nepravděpodobné, že by [...] představovalo riziko pro práva a svobody fyzických osob“³⁴, a tudíž neomezuje výjimku na zpracování, u něhož je nepravděpodobné, že by mělo za následek vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů. V souladu se 75. bodem odůvodnění by při posuzování rizika pro práva a svobody subjektů údajů měly být zohledněny jak pravděpodobnost, tak závažnost rizika.

nebo

- J) zpracování provádí „orgán veřejné moci či veřejný subjekt“.

Označení jako „orgán veřejné moci či veřejný subjekt“ pro subjekt usazený mimo Unii budou muset posoudit dozorové úřady v konkrétním případě a případ od případu³⁵. EDPB konstatuje, že

³¹ Část kritérií a výkladu stanovených v dokumentu G29 WP243 rev.1 (pověřenec pro ochranu osobních údajů), který byl schválen EDPB, lze použít jako základ pro výjimky z povinnosti jmenovat zástupce.

³² Stanovisko pracovní skupiny zřízené podle článku 29 k odchylkám od povinnosti vést záznamy o činnostech zpracování podle čl. 30 odst. 5 nařízení GDPR.

³³ Pokyny pracovní skupiny zřízené podle článku 29 týkající se pověřenců pro ochranu osobních údajů přijaté dne 13. prosince 2016, naposledy revidované a přijaté dne 5. dubna 2017, WP 243 rev.01 – schválené EDPB.

³⁴ Čl. 27 odst. 2 písm. a) nařízení GDPR.

³⁵ Nařízení GDPR nedefinuje, co znamená „orgán veřejné moci či veřejný subjekt“. EDPB se domnívá, že takový pojem je třeba stanovit podle vnitrostátního práva. Orgány veřejné moci a veřejné subjekty tak zahrnují

vzhledem k povaze jejich úkolů a poslání budou případy, kdy by veřejný orgán či veřejný subjekt ve třetí zemi nabízely zboží nebo služby subjektu údajů v Unii nebo by sledovaly jeho chování, k němuž dochází v rámci Unie, pravděpodobně omezené.

c) Provozovna v jednom z členských států, v nichž se nacházejí subjekty údajů, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány

Čl. 27 odst. 3 stanoví, že „[z]ástupce je usazen v jednom z členských států, ve kterém se vyskytují subjekty údajů, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány v souvislosti s nabízeným zbožím či službami, nebo jejichž chování je monitorováno“. V případech, kdy se významná část subjektů údajů, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, nachází v jednom konkrétním členském státě, EDPB doporučuje jako osvědčený postup, aby byl zástupce usazen v témže členském státě. Zástupce však musí zůstat snadno dostupný pro subjekty údajů v členských státech, ve kterých není usazen a ve kterých jsou nabízeny služby nebo zboží nebo ve kterých je monitorováno chování.

EDPB potvrzuje, že kritériem pro provozovnu zástupce v Unii je místo pobytu subjektů údajů, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány. Místo zpracování údajů, a to i zpracovatelem usazeným v jiném členském státě, zde není relevantním faktorem pro určení místa provozovny zástupce.

Příklad č. 25: Indická farmaceutická společnost, která z obchodního hlediska nepůsobí v Unii ani zde nemá provozovnu a na kterou se na základě čl. 3 odst. 2 vztahuje nařízení GDPR, zadává klinická hodnocení prováděná zkoušejícími (nemocnice) v Belgii, Lucembursku a Nizozemsku. Většina pacientů účastnících se klinických hodnocení se nachází v Belgii.

Indická farmaceutická společnost jmenuje jako správce údajů v Unii zástupce usazeného v jednom z těchto tří členských států, v nichž se pacienti, jako subjekty údajů, účastní klinického hodnocení (Belgie, Lucembursko nebo Nizozemsko). Vzhledem k tomu, že většina pacientů má bydliště v Belgii, doporučuje se, aby byl zástupce usazen v Belgii. V takovém případě by však měl být zástupce v Belgii snadno přístupný subjektům údajů a dozorovým úřadům v Nizozemsku a Lucembursku.

V tomto konkrétním případě by zástupce v Unii mohl být právním zástupcem zadavatele v Unii na základě článku 74 nařízení (EU) č. 536/2014 o klinických hodnoceních za předpokladu, že nejedná jako zpracovatel údajů jménem zadavatele klinického hodnocení, že je usazen v jednom ze tří členských států a že obě funkce se řídí a vykonávají v souladu s jednotlivými právními rámci.

d) Povinnosti a odpovědnost zástupce

Zástupce v Unii jedná jménem správce nebo zpracovatele, kterého zastupuje v souvislosti s povinnostmi správce nebo zpracovatele podle nařízení GDPR. To znamená zejména povinnosti týkající se výkonu práv subjektu údajů a v tomto ohledu, jak již bylo uvedeno, musí být totožnost a kontaktní údaje zástupce v souladu s články 13 a 14 poskytnuty subjektům údajů. Subjekt údajů, který není sám odpovědný za dodržování práv subjektu údajů, musí usnadnit komunikaci mezi subjekty údajů a zastoupeným správcem nebo zpracovatelem údajů, aby výkon práv subjektů údajů byl účinný.

Na základě článku 30 vede zástupce správce nebo zpracovatele zejména záznamy o činnostech zpracování, za něž správce nebo zpracovatel odpovídají. EDPB má za to, že i když je vedení těchto záznamů povinností uloženou správci nebo zpracovateli a zástupci, je správce nebo zpracovatel, který není usazen v Unii, odpovědný za primární obsah a aktualizaci záznamů a musí současně poskytnout svému zástupci veškeré přesné a aktuální informace tak, aby tyto záznamy mohl zástupce rovněž stále

vnitrostátní, regionální a místní orgány, tento pojem ale podle platných vnitrostátních právních předpisů obvykle zahrnuje i řadu jiných veřejnoprávních subjektů.

uchovávat a zpřístupnit. Zároveň je povinností zástupce, aby byl schopen je poskytnout v souladu s článkem 27, např. když se na něho obrátí dozorový úřad podle čl. 27 odst. 4.

Jak je vyjasněno v 80. bodě odůvodnění, měl by zástupce vykonávat své úkoly podle zmocnění uděleného správcem nebo zpracovatelem, mimo jiné by měl spolupracovat s příslušnými dozorovými úřady při jakémkoliv úkonu prováděném s cílem zajistit soulad s nařízením. V praxi to znamená, že dozorový úřad kontaktuje zástupce v souvislosti s jakoukoli záležitostí týkající se povinností správce nebo zpracovatele usazených mimo Unii dodržovat předpisy a zástupce je schopen usnadňovat veškeré informační nebo procesní výměny mezi dožadujícím dozorovým úřadem a správcem nebo zpracovatelem usazeným mimo Unii.

V případě potřeby proto musí být zástupce v Unii s pomocí týmu schopen efektivně komunikovat se subjekty údajů a spolupracovat s dotčenými dozorovými úřady. To znamená, že toto sdělení by mělo v zásadě probíhat v jazyce či jazycích používaných dozorovými úřady a dotčenými subjekty údajů, nebo pokud by to mělo za následek nepřiměřené úsilí, měl by zástupce použít jiné prostředky a techniky, aby byla zajištěna účinnost komunikace. Dostupnost zástupce je proto zásadní pro zajištění toho, aby subjekty údajů a dozorové úřady mohly snadno navázat kontakt se správcem nebo zpracovatelem ze třetí země. V souladu s 80. bodem odůvodnění a čl. 27 odst. 5 není jmenováním zástupce v Unii dotčena odpovědnost správce nebo zpracovatele podle nařízení GDPR a nejsou dotčeny ani právní kroky, které by mohly být zahájeny proti samotnému správci nebo zpracovateli. Nařízení GDPR nezavádí zástupnou odpovědnost zástupce namísto správce nebo zpracovatele, které zastupuje v Unii.

Je však třeba poznamenat, že pojem zástupce byl zaveden právě s cílem usnadnit spolupráci se správcem nebo zpracovatelem, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 2 nařízení GDPR, a zajistit účinné prosazování tohoto nařízení proti správcům nebo zpracovatelům. Za tímto účelem bylo záměrem umožnit dozorovým úřadům, aby prostřednictvím zástupce jmenovaného správcem nebo zpracovatelem, kteří nejsou usazeni v Unii, zahájily vymáhací řízení. To zahrnuje možnost dozorových úřadů řešit nápravná opatření nebo správní pokuty a sankce uložené správcem nebo zpracovatelem, který není usazen v Unii, zástupci v souladu s čl. 58 odst. 2 a článkem 83 nařízení GDPR. Možnost zachovat přímou odpovědnost zástupce je však omezena na jeho přímé závazky uvedené v článku 30 a čl. 58 odst. 1 písm. a) nařízení GDPR.

EDPB dále zdůrazňuje, že cílem článku 50 nařízení GDPR je zejména usnadnit prosazování právních předpisů ve vztahu k třetím zemím a mezinárodní organizaci a že se v současné době zvažuje vytvoření dalších mechanismů mezinárodní spolupráce.